

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt XIII. Patres Carolus Spinola, et Hieronymus de Angelis aliquamdiu
carcere destinentur. Romam Personius, repetit ad sedandum tumultum
Seminarij Anglicani. Ricardi Fuluuoodi, fidelitas & æru[m]næ ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

¶¶¶¶¶! ¶¶¶¶¶! ¶¶¶¶¶! ¶¶¶¶¶!

Patres Carolus Spinola, et Hieronymus de Angelis aliquamdiu carcere destinentur. Romam Personius, repetit ad sedandum tumultum Seminarij Anglicani. Ricardi Fulwoodi, fidelitas & arerna in carcere Breiduuoliensi. Proditur Ioannes Richardus. Matrona illius hospitæ incomparabilis pietas. Capitur alibi, & quanta in altero ex duobus passus sit carcere, quanta in altero egerit.

C A P V T X I I I .

HENRICO Vvalpolo magnæ animæ prodigo, & ne fuga quidem eam redimere dignato, non inscitè oppono Ioannem Gerardum, quem fuga carceri Londinensi, post morti etiam subduxit; eodem utrobius diuinæ gloriæ, & alienæ salutis studio & afflatu. Certè puto hæsurum cui detur optio, Henrici mortem legat, an Gerardij annos octodecim perpessionibus, conuersionibus ad Deum, ferendo, agendoque opulentissimos, quos breui post relegam, vbi à paucis, sed necessariis ad contextum huius anni gestis me expediero. Lusitana imprimis nauis à Praefecto Anglorum expugnata, ex Tertiariis insulis Londonum abducuntur Carolus Spinola, & Hieronymus de Angelis, nec de morte, aut carcere actum est, quamvis Sacerdotum & palam de Societate, quod essent extranei & alio tenderent, nec obnoxij Anglorum legibus, dumtaxat omniibus etiam vestibus detractis liberi dimittuntur, & natus habitu, viatico partim munito, partim mendicato Vlyssaponem se referunt, vnde ambos deinde Iaponia habuit, videntque post conuersiones innumerabilium hominum, lenti ignibus pro Christo absumi.

Redit item hoc anno Personius ex Hispania Romanum, magno bono Seminarij Anglicani, tumultuantis pridem, & in partes scissi; quod post biennium narrabo fusi, cum erit de rebus Vestoni dicendum, quæ aliter nequeunt perspicuè satis intelligi. Aio nunc obiter tranquillitati suæ Seminarij à Personio quantum potuit restitutum, quod illi gratulatus est Thomas Stapletonus, insignis Theologus, (Societatis olim tyro, culpa vero tunc, aliena magis quam sua, extra nos) damnans magnoperè illorum iuuenum seditiona ingenia, & ingratum animum in Societatem. Nostris in-

terea

terea vberitatem in Anglia crescebat seges laborum, & tolerantiae; sed vice versa laborum socij; & ingentes ad tolerantiam spiritus tribus anni huius festis solennibus conuenere, ad refouendum animum longiori, & solitaria meditatione, ad recognoscendas cum moderatore qui tunc erat Garnetus, conscientiae intimae rationes, & instaurandum cum votis religiosi spiritus ardorem; sed hoc manipulatim, in omnes euentus, apte siquidem scribebat Garnetus, *Si venerit Esau ad unam turmam, & percuferit eam, alia turma que reliqua est saluabitur*, Sacerdotes censebant tredecim, praeter illos quos tenebat earcer, ne illic quidem inutiles; accessit iis Osualdus Tessimondus cum Sacerdotibus duobus probatissimae virtutis, in procinete pa- ratis, ut sequerentur Ricardum Biondum, paucorum tunc mensium tyro- nem, postea virum magnum, primum institutae illic Prouinciae Praefectum, & Patrem missionis illius alterum. Accessit hoc anno alias, mul- torum instar Ioannes Gerardus, e Londinensi receptus carcere, iuratoque ab ipsa Regina interitu. Cuius captio, triennis carcer; & periculosa, sed felix fuga, sequuntur enarranda.

Est hic ille Gerardus, quem nuper vidimus, ingenioso pedetentim pro- gressu insinuasse se in medium Angliam & requirendi accipitris quem nun- quam amiserat lepida indagatione, per omnes custodias saluum, & libe- rum bono angelo duce Londinum penetrasse. Ex eo tempore mihi occur- rit nemo, vel Catholicis carior, vel fructuosior, vel in cultura & magiste- rio animorum peritior. Possunt familie illustres & quas Catholicæ fidei peperit; & quas supra vulgus piorum ad singularem virtutem extulit; possunt nobiles virgines, quas parthenonibus, iuuenes quos religiosis or- dinibus variis mundum perosos, & Christi cupidos diuisit; possunt demum illius, sexus utriusque in Christo discipuli, qui vitam longo in carcere tra- xere miseram, vel uno ex iis pro causa fidei clausere certamine, quæ illic martyria passim dicebantur, possunt inquam, de illo singuli multa, & sin- gularia referre. His insistens, & pridem Reginæ eiusque consiliaris, quam notus, tam inquisitus, ludi erat instar continui spectare quam vafris artibus, & malitiosis captaretur, modis vice versa quam iucundis, & inopinatis Deus in eius tutelam illas deluderet. Locum semel domesticus proditor Londinensi Praetori monstrauerat, in quem hora post noctem medium altera, multis Catholicorum condixerat: eundi copiam, praeter morem, præ- terque villam quæ menti succurreret causam negauit Garnetus solo animi præsentis, & obscuro instinctu. Rescitur postridie idem locus ab satelliti- bus Praetoris captus, repertæ in eo latebræ penetrales; comprehensi Ca- tholici quatuor in quibus Fulwoodius Gerardus famulus, mox ad Breida- uellum, tam arcto sepultus ergastulo, vix ut hominem caperet, ubi omnis supplex manipulus paleæ, pro lecto, animalculis tot feedis formicans, ut quod se ab iis defendereret, collecto in glomum corpore cogeretur in obstru- etæ fenestræ vacuo dormire, idque menses non paucos, diu noctuque oreatus. Et tam dira velut præfocatus ex putridis pridem excrementis Mephiti, ut strangulati sibi perpetuo interclusis fauibus videretur. Tortus

CCC 2

est postmodum, sed cassa barbarie suis cum sociis; ne flatus quidem iis expressus est, ex quo de Gerardio posset aliquid coniici, & erant nihilominus, humili loco nati, sed magnitudine animi nobiles, ac si cui fortassis malevolentiam, & horrorem mouet tam frequens præclara in'gente proditor, & nundinator sacrilegus Catholici sanguinis, sciat fuisse decuplo iis plures fidelitatis solidæ, & inuictæ quibus nihil vñquam cruciatum vis, & mortis proximæ aduersus Dominos, & Patres euicit.

Gerardij quidem flagitosus index, etiam nobilem Gerardij hospitem, ipsumque tandem Gerardium perdidit: professione hæreticus, sed ei domui familiariter assuetus, quod illic olim seruitutem seruisset, facile sinebatur uti confidentia veteri, adire, immorari, nihil eorum quæ domi fierent ignorare; sceleratum interim animum & sanguinolenta consilia, sedilitate in patronum, & amore prætexens tam tenero, ut lamentaretur apud eum palam, pericula & mala, quæ machinabatur illi clam; & fidelissimi obsequij specie expiscaretur ex eo omnia quæcumque ad Gerardium attinebant, deferretque Londinum, sine mora ad capitalium delegatum. Verum Gerardius consultissimus doli boni, nunquam se furcifero proditori vindendum dedit in schemate ex quo posset Sacerdos conuinci; talem nihilominus haud malè coniecit ex reuerentia qua illum nobilis eiusque vxor prosequebantur singulari; & nummis tercentum proscripta hospitis nobilis, & Gerardij capita Delegato Youngi addixit, quos esset Londini ad manum recentes è suburbano tali die horaque habiturus; sed accidit ut præter nobilem, scrutatoribus occurreret nemo; inuenirerunt nobilis, Hieronymi Plati *De bono status religiosi* librum legens, & ad editionem nouam Anglicana lingua elegantiori eum expoliens. Quo sibi postea nihil oportunius venisse Gerardo narravit, ut Senatoribus, de illo quoque libro incomparabili interrogantibus, eius etiam argumentum incomparabile de prædicaret magnificè; sed eò ægrius ab iis auditus, quo viri ex pulpæ, ac sensuum concreti luto, aberant longius à meliori beatitudine appetenda, qualem is liber vnicè commendat; vnicè dirident hæretici veluti fatuam, quæ quicquid dulcius in præsenti sapit, futuri spe perdat, contra nouos, noui Evangelij auctores, & reparatores Ecclesiarum Lutherum, & Calvinum. Perducto ex tribunali ad carcerem ampla non defuit ut molestiarum sic meritorum seges, habita tamen est nonnulla ipsius ratio, indultusque illi de suis vñnis qui famularem præstaret operam, nempe ipsem ille à quo proditus fuerat ut fraudulenti erga herum amoris & fidei continuata simulatione subolfaceret ex eo aliquid de loco & tempore quo reperiundus foret Gerardius, quod fuit periurio insidiatori admodum facile, ut qui crebras ab hero literas ad vxorem ferret in palatium eius suburbanum vbi Pater latetebat. Innuit itaque non diu post, aduersariis si venirent altero Paschæ die, fore illis in manu Gerardium, & viro nihil proprius absfuit quam ut prehenderent ad altare; dum enim sanctis induitur, cingit cohors armata palatium, occluduntur iis portæ robustis vestibulis; & Magistratus Londonensis, obtrudentibus mandata, ita respondetur ut intelligerent, se pro latronibus haberi.

haberi. Eamque ob rem aditu arceri; quem dum foris vi magna, diūque moliuntur exornatur altare, cum Gerardio apparatus sacer, ab indagatorum naribus tuto sepelitur. Erat latebra illuc duplex inuentum Ioannis, ab statuta cognomento Pusilli, sed grandis reipsa ut inferius patebit animi, & Magistræ in fabricandis latebris, & Sacerdotibus cœlandis industriae. Latebat vna subterraneo in plano satis ampla, vino semper, & pane instructa nautico, ne quem famis diuturnæ adigeret rabies, ut se sparsis domo excubiiis militum proderet. Altera ut tuta maximè, sic angustissima, & valde incommoda, nulloque in famem subsidio munita. Hanc Pater inuitus subiit, lecturus maiorem nisi palati domina obstatisset, diuino utrumque consilio, quo utriusque vita seruata est. Latebat huius aditus sub eleganter ornati cubiculi camino ex quo erat descensus in arctum muri solidi cauum; ligna hinc inde, & lignorum strues supra focum cum stupa ad ignem, si quando res ferret accendendum. Refractis foribus, inter obtrudentes se delegatos adfuit proditor, primusque audacius, & confidentius occursero, vim queri, atque iniuriam, vociferari, minari, contestati, tam veraci & fido similis, ut ipsam quoque falleret dominam. Hic vero primum delegati familiam oranem in amplissimum cubiculum cogere; inde tota seriatim domo scrutari Gerardi, obire conclauia, tintinnabulis parietum caua; perticis mensuras rimari, aperire, perfringere, detractis humo lateribus fodere, labore ubique inutili & casso. Die igitur iam tertio equos ad redditum ascensi captam secum volebant Dominam, Londinum in carcerem asportare; prius illa quam abduceretur, seu ocauit ad se scelestum proditorem quo sibi de suis fideliorum credebat nemine: quod obseruasset, illum tam strenue, audacter, etiam dolenter, & anxiè in aduersarios satagentem, ut si foret illi familie intimè propinquus, seu ocaato arcantium Patris latibulum fidenter committit, curam eius quam sui præsentis, & Dominae gereret maiorem; latere illum ad conculuis lacunar, cuius parietes rasum sericum vestiebat; ratiæque se perspicue percipi, dedit se Londinum perducendam. Aliquantum viae confecerat, cum anhelus satelles quem excubitorem domi reliquerant, delegatis adest à proditore missus, regredierentur læti, & certa spe fore illis in promptu Gerardi, & compertas sibi nunc hominis latebras, quas tamen regressis indicato licet quod dixi cubiculo, minimè valuit indicare cum ignoraret illatum aditum sub foco latere. Dilata in diem proximum acriori, & ultima vestigatione, qui ad cubiculum agebant ex cubias, ignem foco subdunt compositis facilis, & instructo lignis; fabulanturque de Gerardo mira; garrientibus aures Geradius arrigebat, audiebatque distinctè omnia, suo illo in loculo semper sedens, & quarto iam die famelicus, at deliberatus centies potius illuc mori quam suo per quadriennium hospiti, eiusque uxori sanctissimæ noctimenti ullius causa esse. At ecce dum confabulantur inter se satellites, camini lateres vel male commissi, vel igne hiantes rimas agunt, quibus tifione & ligno pre mendis conspicatus miles sustineri caminum tabula socios monuit, posse illuc aliquid latere, sed commissa est diei postero, diligentior cura rei ex-

ccc 3

plorandæ, quam nisi Deus incogitantia illorum discussisset actum erat de Patre totaque familia, nam diuino planè miraculo factum à mane ad vesperam peruestigantibus cuncta scrupulosissimè, vt suspicio illa, & cogitatio camini fallacis nunquam redierit; quod multis per noctem precibus à Deo Gerardius petierat; ne damna aliquid sua causa tam benefici hospites patentur, vis fabrorum tota in inferius conclave incubuit, cuius in parietis solidi tanquam loculamento latebat Gerardius pulsando circum, frangendo, vertendo improba accusatione vniuersa. Maior illa iis tandem latebra patuit, in quam Pater optarat descendere, magnisque vocibus lātūm *expīca* exclamarunt, rati se feram in cubili, Gerardum in suis latebris cepisse, sed cum vacuas cernerent concidit illico præcepis plausus, & stultum putarunt ulterius quærere quem subripuerat iis fuga. Ne quid tamen ab iis videretur omissum, fabrum iubent incrustatura parietem nudare qui Patris latibulo proximè respondebat, iamque ad illud accedens propius, vetitus est peregere, & tam elegans opus, labore, damnōque inutili perdere; sat fuit pulsando per exploratorem camini superiora tentasse leuiter, vnde statim exscendens, auditus est à Patre dicere, posse illie tutissimum condi celarique latibulum; quod ab delegatis diuturnum fastidium pertäsis vel dissimulatum, vel minimè auditum. Quare infecto planèque desperato commissi mandati negotio, sub oceasum solis vñ urbem se referunt, relicta in palacio Domina, quod nihil inuenissent eius libertati & innocentiae opponendum. Illa vbi domum sensit à molestis hospitibus tranquillam, coniecitque iam illos abesse longinquius, portas palatij ante omnia firmare, tum suum Lazarum è sepulchro quadridianum extrahere. Erant vterque tam sui dissimiles, vt nisi ex voce, & habitu non agnoscerentur. Et is quidem coacta quadrui fame, cibi porusque penitus experite; illa fame voluntaria, vt experiretur quamdiu cibo posset citra mortem carere; quam vbi sensisset defectu virium instantem, Patris latibulum erat ipsamet per se monstratura, ne illum tacendo occideret. Addidit, & suas ad Deum preces voluisse se diuturno ieunio fulcire, quò efficacius petita exorarent. Grande quidem exemplum in foemina nobili, robustæ ac masculæ pietatis, sed non ita mirum in Anglia, vbi assidue virtus heroica operibus arduis pro religione exercita, decus illic erat matronis commune. Emerso è latebris Patri, vaferimus proditor occur sare cum primis, gestire, gratulari haud tamen iterum, importunum se delegatis præbere, quod mittendo ad eos careret nuncio, & Patrem cerneret ad iter accinctum; sed tenax suscepiti crudeliter sceleris, tam pressis vestigiis consecutatus est abeuntem, vt Londoni tandem ex indice, nihil dolii suspicante domum didicerit in qua possit facile inueniri. Forenses illuc satellites extemplo immittit Sicarius, qui fores validis iectibus, & ferali clamore quatunt, primq; somno excitus Pater, qui sub medianam noctem aduenerat, suspicatusque quod res erat, gratias Deo actis, quod conducta in domo caperetur vbi nemini esset periculo, aut negotio futurus, Ioannem Paruum (solerterem illum, quem diximus, architectonem latebrarum) iubet literarum quas ab Catholicis habebat plurimas,

mas, raptim intra foci cineres condere, moxque se lectulo reddere. Vix decubuerat cum implet cubiculum, vilissimorum turba satellitum, ambos comprehendit, detinetque illic in tertium diem dum statueretur, quem effent iure in carcere mittendi. Crassas interea Gerardio ex ferro manicas induunt, sicut suntque tribunalis, ubi se liberè Sacerdotem fatetur Catholicum, Societatis Iesu religiosum, quamuis omnium maximè indignum. Se vero in Angliam missum non ut rumor calumniaebarur, ad auertendos à Reginæ obsequio populos, sed addicendos potius debitæ illi obedientiæ, religioni veræ, omnique morum probitati. Confessioni huic vltroneæ subscriptis primus Cognitorum, claudendum carcere (quem Comitum nominant) ac licet reum maiestatis; & exquisitis dignum torqueri suppliciis; nobilitatis tamen causa quam posset humanissimè habendum. Id an iussum ex vero, certè non est mandatum opere: demissus est enim angusto ostiolo insubregulaneum carcerem, ægrè lectuli capacem, statura Gerardij breviorum, fenestra diu noctuque apertum, & quod erat somno, valetudini, naribus maximè infestum, tam pestilentis, & acutæ graueolentiæ, quantam poterat expirare cloaca, in quam diuersi, & multiplices carceris fordes omnes vndique confluabant. Inde quarto post die, pro tribunali statuitur duorum tantum cognitorum, sed qui versutia instar centum erant. Youngius, & Topcliffus, hic prætermorem sine toga sagatus, & ense accinctus, quem Patris accessu lateri detraxit, & super mensa repositum tenuit: prior Youngius ex Patre cùm quæreret de Catholicis quam multi: Quinam? & ubi collectus ab iis hospitio fuisset? Negavit Pater se vñquam dictum quod Dei, & conscientiæ, & beneficentiæ amicorum, fraternaliæ que offensa fidei prohiberetur dicere; quæ fuit illi perpetua, & constans in ore responsio non solum quoties interrogaretur, sed cum etiam ad necem torqueretur. Hic vero Topcliffus correpto ense, assimulatoque in carnificem vultu; nostin' me inquit, & de Topcliffo aliquid audisti? scito me illum ipsum esse, & scire inuenit, si sapis, ne grandi tuo cum infortunio cogaris experiri. Gerardius impauida indole, & imperterriti si quis alitis, natura pectoris, territari se videns à fatuo, sene, defixis in eum paulisper oculis. Neque os tuum, inquit, efferatum, nec ensis ille tuus, nec quicquid vsquam est, aut esse potest Topclifforum, efficiet, ut dicam quod nolo, quia nec debedo, nec fas puto; inde quæsitus alterius modestè, obseruanturque satisfaciens huic duriter deinceps, & contemptim respondit; suum vero quoddam tradi sibi responsum poscenti, manu sua conscriptum; de causa sui in Angliam aduentus manu tradidit ita deformata, ut agnoscet ex ea familiaris sibi character non posset, delususque, hac arte veteratoris artem, qui de characteris similitudine contra illum volebat euincere, ipsius epistolas aliquot esse auctographas. Quo ille se lusum pariter & deprensum cernens excanduit, & rabiosè, faxo, inquit, faxo meas in manus incidas; illuc cum te tuis suspendero manibus, otiosè spectabo num te Iesus tuus mihi eripiat. Facies hoc solum, refert Pater, nihil præterea, quod Dei concessu poteris, nec tam futurus sum in tua potestate quam in eius tutela. Post quæ redi-

ccc 4.

eto in carcerem, mandat Topcliffus indi gravissimas compedes, & annosa scabras rubigine, quibus adstringendis illachrimabatur curator carceris, dolebatque se quoque tam inhumano ministerio adhiberi; sed hunc docuit Pater quantum iis pro Dei, & iusti gloria portandis inesset non modo meri i; sed honoris, & gaudij, & pecuniolæ quæ sibi supererat residuo consensu atus est mœrentem. Porro illas compedes ærugine asperas, scribit ab eo Pater tibiarum affictu assiduo sic per tres menses expolitas, ut laevis iis, & splendor accederet; nam etsi angustias carceris, passus omnino tres metirentur, sed formicino illos incessu & strepero diuidebat, ut ægrius faceret Caluinistis subiecto carcere conclusis sua concelebrantibus orgia, vel obcenarum turpitudine cantionum se recreantibus. Tunc enim infesto compedium attrictu & strepitu, tamdiu iis aures studiosè pergebat obtundere, dum molestia illa fracti ab impura illa cessarent animi relaxatione.

Trimestri expleto carceris, cuius mensem primum Exercitia S. Ignatij ab eo fructuosissimè obita occuparunt; datus est ad quæstionem Ricardus famulus, & Ioannes Pusillus seu Patruus, nec ab iis quicquam expressum fumi quo posset eius causa etiam leuiter fuscari. Amicorum tandem sumptuosæ intercessioni concessit Youngius ut transferretur in carcerem nomine Clinkium, refertum Catholicis, tum nobilibus, tum amicis, ad quos velut ex orco in terrestrem quandam paradisum, gratulatus est sibi se transisse quod illic præter impia, & impura; hic præter Dei laudes, piorum vota, & cantus sacrorum carminum nihil audiret. Probam tamen licet sanctamque custodiā, religiosa sua industria fecit adeò meliorem ut difunderetur Londino tota eius fructus, & vicina circum regione, fatereturque se illa obeunda nequaquam animis tantum fuisse profuturum, quantum ex carcere profuisset. Illic ante omnia sibi Societatis curauit vestem, eoque cultu palam semper agnosci voluit tota vrbe, dum varia per tribunalia circumduceretur, concurrente populo ad spectandum in proprio habitu Iesuitam; illudentibus pueris, Caluini ministris cum fremitu publicum sui contemptum interpretantibus, & execrantibus. Erat eius carcer vni muro, cum duplici alio affixus; uno Emersoni, qui Campiano fuerat socius & obseruabatur tanquam sanctus. Claudebantur promiscuè altero conditionis omnis Catholici; qui catè aperta in pariete fissura, suo arbitratu cum Patre agebant, reddebantque illi, & accipiebant literas, dum is interea priorem daret quotidie operam, ut modis omnibus custodem suum sibi deuinciret, ceteroquin immitem, & suspiciosum, sed familiari, & diuturno vsu, comitate, ac beneficiis, tam fidentem paulatim, & intimè amicum, ut pacisceretur se nisi vocatum nunquam suo conspectu' interturbatur eius colloquia, quod ut sponderat, religiosissimè præstitit. Usi occasione Catholici, tam propitia & necessaria, clauim primum qua Pater claudebatur, ducto ex ea exemplo assimulant; inde cuiusuis etiam alterius carceris, breuique nulla fuit tam perplexi machinamenti sera, quin quotidie summo mane referaretur eorum vni, exitatori aliorum; coibant omnes in carcerem Patri imminentem, pro sacello; cuius erat æditus simul,

simul, & incola Lillius, (de quo maiora suo loco) illic sacrificij diuinis, Confessionum, & Communionis, quin & tradendorum S. Ignatij Exercitorum sacra ministeria obibantur, & appositarum, ad dura certamina concionum. Præter hos, furtiuæ in carcere beneficium libertatis in multos alios se fudit partim verè, ac merè Protestantes; partim simulatè ad vexationes fisci eludendas. Ex prioribus illis ferè decem, quod pietatis cultura in Catholicis vacuum illi negaret tempus ad disputationes quibus illos prolixè conuinceret; eorum quatuor religiosis familiis dedere nomen; Societati duo. Ex alteris fuere quamplurimi, sed in tantam exculti perfectæ virtutis præstantiam, vt inde multi prodierint qua Sacerdotes, qua Religiosi, rei Catholicæ admodum utiles. Vnus modo illorum obiter nominetur Ioannes Rigbius qui triennio post nobilitatem auiti sanguinis, tam illustri eius profusione decorauit, vt eam Deus insolitis supra naturam prodigiis dignaretur. Ad mortem proximè iturus dedit ad eum epistolas, quibus centies vocat animæ suæ Patrem, acceptosque fert illi spiritus generosos, quibus ad illam tunc animabatur supremam pro Christo, & fide Catholica pugnam. Fuit quoque illius operæ pretium Franciscus Pages laicus nōbilis, post Sacerdos, & noster, & quinquennio post, Londini pretiosa morte coronatus. Addendi his magno numero adolescentes, & pueri, quos in Belgium, Hispaniam, & Roman transmisit, intra Seminaria educandos: addendi vltimo qui regrediebantur in Angliam, certo si forent intercepiti vitæ periculo. Committebantur omnes obsequiosæ illius charitati, vt iis de victu, de teecto, de hospite, de occupationibus, & latebris prouidéret, quæ dum prouidisset alebat eos stipe gratuita in conductitiis ædibus, quanquam nisi ægrè idque à perpaucis, & intimis, & locupletibus stipe minimè admittebat. Sic inter cœteros P. F. Ioannem Gones, alias Buckleyum è S. Francisci familia obseruantem; sic Robertum Durium Sacerdotem exceptit, ambos Hispali commendatos, ambos demum morte perfunctos gloria. Quotquot præterea vicinas vrbes, Londonum maximè inhabitabant Catholici eum tam liberè quam sine periculo adibant, dum sibi vel mediocriter, nec prorsus stolidè cauerent. Inde carcere F. Emersoni semper implebat turba, præstolantium Gerardi aures ad confessionem, prudentiam ad necessaria de animi rebus consilia, magisterium ad diuinam. Eminebat in iis ille nobili ortu clarus Gerardi hospes quadriennis, eiusque causa in carcere reus; & sanctissima eius vxor, tantopere anxia ne inueniretur Gerardus ab aduersariis, aut post quatriuum lethali fame deficeret. Et hæc quidem primæ relicta libertati; vir autem redemptus è vinculis, ex domo conducta Patrem frequentabant, & vicino illius è carcere velut sanctimoniaz schola redibant semper doctiores; sed vir pridem illis quatuor ab annis, quibus hospitem domi Gerardum habuerat, & Magistrum, in diuinis erat ita eruditus, vt de iis suo in carcere, opus componeret, multis optimè conceptum, & digestum libris; & Patrem demum suis potissimum studiis & labore, turri exemptum Londonensi, voluit denuo ab vrbe procul habere hospitem, & habitatorem.

D d d